

ARTYSTA MUZYK

1. Informacje ogólne

Artysta muzyk zajmuje się wykonywaniem lub tworzeniem muzyki. W tym zawodzie wyróżnia się kilka specjalizacji. Są to:

- instrumentalista. Gra na instrumentach muzycznych; może być członkiem orkiestry bądź mniejszego zespołu instrumentalnego; może grać na instrumencie w zespole zajmującym się muzyką różnych gatunków
- wokalista. Wykonuje muzykę, używając własnego głosu; może być członkiem chóru, mniejszego zespołu bądź solistą, wybierając najbliższy mu gatunek muzyczny
- dyrygent. Zajmuje się niejako kierowaniem, wspomaganiem pracy artystów instrumentalistów bądź wokalistów (chórmistrz). Zwykle jest kojarzony z muzyką klasyczną, ale np. chór, którym dyryguje, może wykonywać również inne gatunki muzyki (np. gospel), zaś dyrygowana orkiestra może wykonywać wiele gatunków muzyki – muzykę tworzoną na potrzeby filmów, instrumentalne wersje muzyki rozrywkowej itd.
- kompozytor. Tworzy muzykę, zapisując ją w formie nut; może zajmować się tworzeniem muzyki do wykonania przez jeden instrument, cały zespół instrumentów bądź orkiestr
- producent muzyczny. Zajmuje się nagrywaniem muzyki dla przemysłu fonograficznego, który następnie muzykę rozpowszechnia.

Często czynniki pracy artysty muzyka są występy publiczne. Przygotowania do występów są na ogół długie i męczące – opanowanie danego utworu, umiejętność idealnego jego przedstawienia bądź idealne poprowadzenie orkiestry czy chóru wymaga czasu i dużych nakładów pracy.

Podobnie jak w wielu innych zawodach artysta muzyk może również zajmować się działalnością dydaktyczną w szkołach muzycznych, na różnych

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

poziomach edukacji. Zajmuje się wówczas nauczaniem wykonywania i tworzenia muzyki. Muzyk dydaktyk jest na ogół aktywny zawodowo nie tylko w dziedzinie przekazywania wiedzy, ale również jako wykonawca lub twórca muzyki.

Artysta muzyki pracuje w salach prób, salach specjalnie przystosowanych do gry na instrumencie i śpiewu lub w prywatnych studiach nagrań w przypadku tworzenia i nagrywania muzyki. Występienia publiczne odbywają się w salach koncertowych, amfiteatrach, teatrach, w miejscach, gdzie są organizowane imprezy muzyczne (domy kultury, stadiony, sceny specjalnie tworzone na zewnątrz na użytek koncertów).

Artysta muzyki to zawód o charakterze indywidualnym, ponieważ każdy artysta pracuje na własne wyniki i efekty, które on ocenia indywidualnie. Zdarzają się również artyści, którzy łączą w swojej aktywności zawodowej różne formy.

Godziny pracy artysty muzyka zależą od planowanych występów publicznych. Jeżeli zbliża się występ, człowiek musi on pracować dłużej, by doszlifować swoje umiejętności i aby zespół (chór lub orkiestra) był w stanie współgrać ze sobą idealnie.

Czynnikami uciążliwymi i szkodliwymi są, w zależności od specjalizacji danego muzyka: nadmierna emisja głosu (wokaliści), długotrwałe przebywanie w jednej, niewygodnej pozycji (instrumentaliści). Wspólnym dla wszystkich artystów muzyków czynnikiem szkodliwym jest hałas o dużym natężeniu oraz stres związany z występami publicznymi, a także ryzyko narażenia na sytuacje stresogenne z racji częstych kontaktów z innymi ludźmi.

Zawód ten łączy się z małym obciążeniem fizycznym.

2. Wymagania

Zawód artysty muzyki wiąże się z długotrwałymi i męczącymi ćwiczeniami, doskonaleniem własnych umiejętności, jest to zatem zawód odpowiedni dla osób

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

wytrwałych, cierpliwych i wytrzymałych na długotrwały wysiłek. W czasie występu wymaga się od artysty maksymalnego skupienia i koncentracji, w związku z czym powinien on cechować się również odpornością emocjonalną i dużą samokontrolą. Cechą niezbędną w tym zawodzie jest umiejętność ekspresji własnych uczuć, które wzmagają efekt artystyczny wykonywanej muzyki. Ze względu na stały kontakt z ludźmi i charakter pracy o charakterze zespołowym, muzyk powinien mieć umiejętność współdziałania. Konieczna jest również dobra pamięć.

U artysty muzyka po prostu jest dobry słuch muzyczny. Wymagania dotyczące cech fizycznych zależą od dziedziny, którą zajmuje się konkretny muzyk. Inne cechy musi mieć wokalista, a inne – muzyk grający na instrumentach. W tym drugim przypadku niezwykle ważna jest duża sprawność rąk i palców, a jeżeli dany artysta gra na instrumencie dętym, ważna jest wydolność układu oddechowego.

3. Czynniki utrudniające zatrudnienie w zawodzie

Czynnikiem utrudniającym pracę w zawodzie w przypadku instrumentalistów (dotyczy to w równej mierze instrumentów klawiszowych, dętych, smyczkowych i perkusyjnych) jest dysfunkcja kości czyn górnych (która nie musi być trudnością dla wokalistów), dysfunkcja narządu słuchu (osoby głuche i głuchonieme), upośledzająca mowa odbioru dźwięków w ich naturalnym brzmieniu.

Znaczna dysfunkcja narządu wzroku jest utrudnieniem w pracy na stanowisku dyrygenta czy członka dużej orkiestry, natomiast nie jest nim dla instrumentalistów i wokalistów. W zawodzie artysty muzyka przydatna jest prawidłowa ostrość wzroku, widzenie stereoskopowe, prawidłowy zakres pola widzenia i brak nadwrażliwości na światło.

Przeciwwskazaniem względnym jest epilepsja ze względu na fakt, iż czynnikiem wywołującym ataki padaczki bywają stany dużej zmiany świadomości.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

pobudzenia emocjonalnego, które w przypadku występów publicznych mogą się pojawiać w pracy artystów muzyków.

Charakter pracy wokalistów powoduje, iż ograniczeniem dla tej grupy artystów muzyków mogą być wady wymowy.

4. Możliwość zatrudnienia w zawodzie osób z niepełnosprawnościami

4.1. Osoby z dysfunkcją narządu ruchu

Możliwość pracy osób z dysfunkcjami narządu ruchu jest ograniczona. Jednak na stanowisku wokalisty mogą pracować osoby z dysfunkcją kończyn górnych, jednoręczne, z dysfunkcją kończyn dolnych, w tym poruszające się na wózku inwalidzkim. Osoby z dysfunkcją kończyn dolnych mogą być także zatrudnione jako instrumentalni ci grający na instrumentach smyczkowych lub dętych albo jako twórcy muzyki lub w przemyśle fonograficznym.

4.2. Osoby z dysfunkcją narządu wzroku

Osoby z niewielką dysfunkcją narządu wzroku, które mogą na skorygować szklami optycznymi, mogą pracować jako dyrygenci, wokaliści i instrumentalni ci. Natomiast osoby słabowidzące i niewidome mogą pracować jako wokaliści i instrumentalni ci pod warunkiem, że zostaną im zapewnione odpowiednie pomoce techniczne, przystosowanie środowiska i stanowiska pracy oraz organizacja pracy, wynikające z niepełnosprawności.

4.3. Osoby z dysfunkcją narządu słuchu

Możliwość wykonywania zawodu przez osoby niesłyszące korzystające z aparatów słuchowych jest ograniczona i wymaga indywidualnego rozpatrzenia.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Możliwość zatrudnienia osób głuchych i głuchoniemych jest mocno ograniczona. Osoby te mogą wykonywać zawód np. w pracy studyjnej, korzystając z graficznej analizy czy stotliwoci dwukrotnie.

4.4. Osoby z dysfunkcją sfery psychicznej

Osoby z chorobami psychicznymi mogą pracować w zawodzie pod warunkiem, że praca, poza wyjątkowymi sytuacjami (wyjazdy, sytuacje kryzysowe w firmie), nie zaburza rytmu dnia i nocy pracownika i jest zachowana zasada równego traktowania pracowników.

Osoby z autyzmem / zespołem Aspergera mogą wykonywać zawód, jeżeli obowiązki słubowe nie wymagają zarządzania zespołem ludzi. Konieczne jest jednak zbadanie, czy nie cierpi one na schorzenia układu trawienno lub immunologicznego, by szkodliwe warunki pracy nie wpływały negatywnie na stan ich zdrowia. Osoby z nadwrażliwością słuchową lub dotykową powinny unikać tego zawodu.

5. Potrzeba przystosowania stanowiska pracy do potrzeb i możliwości osób z niepełnosprawnościami

5.1. Osoby z dysfunkcją narządu ruchu

Osoby z dysfunkcją narządu ruchu mogą wykonywać zawód artysty muzyka w ograniczonym zakresie. Możliwe kierunki rozwoju muzycznego to dla nich tworzenie muzyki, kariera wokalna bądź produkcja muzyczna. Kariera wokalna jest możliwa tylko w przypadku, gdy dysfunkcja narządu ruchu nie ma wpływu na możliwości wokalne ani tych możliwości czasowo nie ogranicza. Dostosowanie w takich przypadkach może być bardzo zindywidualizowane. Ze względu na ograniczoną mobilność osób z tego typu dysfunkcją potrzebna jest właściwa organizacja pracy, związana z wykonywaniem niektórych lub wszystkich zadań w pozycji siedzącej.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Osoby z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych, poruszające się o kulach, mogą potrzebować zainstalowania uchwytów i poręczy ułatwiających wstawanie i podpieranie w czasie stania. Siedzisko, z którego korzysta artysta muzyk, należy przystosować do indywidualnych potrzeb (regulowana wysokość, uchylne siedzisko, regulowany podnósek, blokada kół, regulowane lub indywidualnie profilowane oparcie tylne, regulowane i odchylane podłokietniki).

Poruszanie się osób na wózkach inwalidzkich wymaga likwidacji barier architektonicznych w miejscu i środowisku pracy. Ciągłe komunikacyjne powinny być wystarczająco szerokie i pozbawione progów, równe drzwi do pomieszczeń i wind muszą mieć odpowiednią szerokość. Konieczna jest likwidacja barier architektonicznych w drodze do zakładu pracy. W miejscu pracy jest potrzebne powiększenie przestrzeni manewrowej wokół stanowiska pracy oraz dostosowanie wielkości stanowiska pracy do indywidualnych potrzeb i zapewnienie dostępu do wykorzystywanych urządzeń. Należy zapewnić czyste lub całkowite wyeliminowanie zadań czynności wymagających dobrej koordynacji wzrokowo-ruchowej.

5.2. Osoby z dysfunkcją narządu wzroku

Osoby z niewielką dysfunkcją narządu wzroku, które mogą na skorygować szkłami optycznymi, powinny stosować szkła korekcyjne lub soczewki kontaktowe. Osoby z umiarkowaną i znaczną dysfunkcją narządu wzroku mogą wybrać karierę wokalistyczną lub instrumentalną. Przystosowując do potrzeb osoby ze znaczną dysfunkcją narządu wzroku sale prób, koncertowe, szkolne, należy pamiętać, aby elementy znajdujące się w niej miały stałą lokalizację i nie były przesuwane bez jej wiedzy. Zalecane jest zainstalowanie poręczy wzdłuż ścian komunikacyjnych. W sytuacji występów publicznych osobom ze znaczną dysfunkcją narządu wzroku powinno się zapewnić pomoc asystenta.

5.3. Osoby z dysfunkcją narządu słuchu

Osoby słabosłyszące

Osoby słabo słyszące powinny korygować słuch aparatem słuchowym w stopniu umożliwiającym wykonywanie pracy. Zaleca się, aby w miarę możliwości urządzenia teleinformatyczne, takie jak telefon, komputer itp., były dostosowane do aparatów słuchowych (np. mogłyby wyposażone w systemy pętli indukcyjnej lub systemy FM).

Osoby głuche i głuchonieme

Możliwość zatrudnienia osoby z tego rodzaju niepełnosprawności jest mocno ograniczona (dotyczy jedynie pracy studyjnej) i wymaga właściwej organizacji pracy – w przypadku osób głuchoniemych konieczna jest znajomość przez otoczenie (przynajmniej jednej osoby) języka migowego bądź stała współpraca z profesjonalnym tłumaczem tego języka (możliwość korzystania z tłumacza języka migowego on-line). Konieczne jest również indywidualne dostosowanie sprzętu komputerowego i oprogramowania studyjnego. Ponadto niezbędne jest zapewnienie bezpieczeństwa pracy poprzez zainstalowanie np. sygnalizacji świetlnej, wizyjnej lub wibracyjnej, informującej o ewentualnym niebezpieczeństwie w miejscach potencjalnego przebywania pracownika.

5.4. Osoby z dysfunkcją sfery psychicznej

Osoby podejmujące pracę powinny być w przyjazny sposób zapoznawane ze strukturą i kulturą organizacyjną firmy. Powinny także otrzymywać jasne i niedwuznaczne informacje oraz instrukcje odnośnie do podejmowanych zadań.

W firmie zatrudniając pracownika z tą niepełnosprawnością należy wprowadzić przyjazny tryb informowania o jego problemach zdrowotnych czy społecznych, najlepiej, gdy wie o nich „osoba zaufania”. Można wypracować także

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

obyczaj, a członkowie zespołu pracowniczego interesują się sytuacją społeczną i zdrowotną pracownika, i biorą pod uwagę współpracę. Mogą się przy tym uczyć podmiotowego traktowania pracownika z niepełnosprawnościami – pozyskiwać wiedzę o jego sytuacji, przede wszystkim od niego samego, lub – za jego wiedzą i aprobatą – z innych źródeł.

W sytuacji kłopotów z psychiczną i społeczną stroną swojej pracy pracownik mógłby korzystać ze wsparcia asystenta zawodowego/trenera pracy. Trener pracy może wywodzić się spośród współpracowników lub być specjalnie w tej roli zatrudniony w firmie. Może też wspierać pracownika z ramienia upoważnionej do tego organizacji. Mimo to wsparcia trenera pracy byłyby jednak ograniczone tylko do sfery emocji i relacji z innymi, nie dotycząc kompetencji zawodowych, i powinny obejmować tylko pewien niedługi okres/okresy czasu pracy. Na co dzień pracownik powinien jednak pracować samodzielnie – zgodnie z samodzielnym charakterem stanowiska pracy.

Ponadto, zatrudniona osoba powinna mieć możliwość elastycznego czasu pracy i zakresu obowiązków, co oznacza, że w wyjatkowej sytuacji (związanej z chorobą czy niepełnosprawnością osoby) zakres obowiązków na tym stanowisku zostanie zmodyfikowany w sposób możliwy do zaakceptowania przez pracodawcę. Powinna istnieć także możliwość okresowego zastąpienia pracownika przez inną osobę.

Osoby z autyzmem / zespołem Aspergera powinny pracować w małym zespole ludzi, w miejscu cichym, bez narażenia na liczne bodźce sensoryczne, uciążliwy ruch i hałas. Niezalecane jest zatrudnienie w systemie tzw. „open space”. Powinny mieć dokładnie określone obowiązki i zależności służbowe. Wymagana jest dobra organizacja pracy, wysoka przewidywalność zdarzeń, precyzyjne i klarowne przekazywanie poleceń. Praca nie powinna prowadzić do przecięcia i stresu oraz nie powinna polegać na zarządzaniu pracą innych osób ani wymagać licznych kontaktów z różnymi osobami/klientami. W niektórych przypadkach lub tuż po podjęciu pracy potrzebny może

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

by trener pracy lub mentor, by osoba z zespołem Aspergera mogła dopytać o różne rzeczy.

Uwaga. Każdy przypadek zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością oraz przystosowania stanowiska pracy do potrzeb i możliwości tej osoby należy rozpatrywać indywidualnie.

**Ramowe
Wytyczne**

w zakresie projektowania obiektów, pomieszczeń
oraz przystosowanie stanowisk pracy
dla osób niepełnosprawnych o specyficznych potrzebach

CIOP **PIB**